

Warszawa, 12.03.2018

Dr hab. prof. APS Grzegorz Mroczkowski

przy Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach stworzyła postępowanie, przewodu doktorskiego w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuk pięknych Pana mgr Bartłomieja Michalskiego. Urodzony w 1981 roku w Tomaszowie Mazowieckim. Studia na Wydziale Grafiki i Malarstwa w Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. W 2008 roku dyplom w Pracowni Techniki Wkleślniczych Prof. Krzysztofa Wawrzyniaka, w Pracowni Papieru Prof. Ewy Larkowskiej-Zychskiej oraz Pracowni Rysunku Prof. Zbigniewa Puczyłłowskiego. Od 2009 pełni funkcje instruktora na Wydziale Sztuk Wiadnych Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. Obecnie doktorant w ASP w Kielcach.

Wybrane wystawy: Recenzja dotycząca rozprawy doktorskiej

Pana mgr Bartłomieja Michalskiego

w związku z postępowaniem wobec toczącego się

na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym

UJK w Kielcach

przewodu doktorskiego

Wybrane wystawy indywidualne:

- „Siłki Farneć” Wystawa w Galerii ZPAF, Glińsk 2016
- „Rethinking” Wystawa w Galerii XS Galeria ISP Kielce 2016

Twórczość Pana Bartłomieja Michalskiego skupia się wokół malarstwa i grafiki warsztatowej. Studia w ASP w Łodzi i praca na macierzystej uczelni ukształtowały artystę dojrzałego, poszukującego nowych rozwiązań formalnych i artystycznych. Udokumentowany funduszem i katalogami dorobek artystyczny i organizacyjny świadczy o dużej aktywności doktora. Jego twórczość została zauważona przez prof. Wiesława Łuczaję, organizatora międzynarodowych wystaw i konferencji naukowych poświęconych Geometrii Dyskursywnej. Uczestnił w nich świadczy o wysokim poziomie artystycznym.

Odczyt rozprawy doktorskiej (część artystyczna i część opisowa)

Pan Bartłomiej Michalski w swojej rozprawie doktorskiej prezentuje cykl prac w obszarze sztuk plastycznych w technice olejnej na zaaranżowanej desce, grupami polistowymi, zatytułowanych „Formy z pamięci”. Praca napisana

W dniu 28 września Rada Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego przy Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach otworzyła postępowanie przewodu doktorskiego w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuk pięknych Panu mgr Bartłomiejowi Michalskiemu.

Urodzony w 1981 roku w Tomaszowie Mazowieckim.

Studia na Wydziale Grafiki i Malarstwa w Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. W 2008 roku dyplom w Pracowni Technik Wkłęśłodrukowych Prof. Krzysztofa Wawrzyniaka, w Pracowni Papieru Prof. Ewy Latkowskiej-Żychskiej oraz Pracowni Rysunku Prof. Zbigniewa Purczyńskiego.

Od 2009 pełni funkcję instruktora na Wydziale Sztuk Wizualnych Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi.

Obecnie doktorant w ISP w Kielcach.

Wybrane wystawy zbiorowe w kraju i za granicą, m.in.:

- Udział w 9. Międzynarodowym Biennale Miniatury, Częstochowa 2016
- XIII Konkurs Graficzny im. Józefa Gielniaka, Jelenia Góra 2016
- „Kształty Ducha”, Toruń 2016
- „Przestrzeń obecności”, Obwodowe Krajoznawcze Muzeum w Winnicy, Ukraina 2016
- „Przestrzeń obecności. Odsłona druga”, Dniepropietrowskie Narodowe Muzeum Historyczne im. D.I. Jawornickiego w Dnieprze, 2016
- Udział w wystawie towarzyszącej, I Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Artystyczna „Geometria w dyskursie – dyskurs w geometrii”, Kielce 2015
- Udział w 8. Międzynarodowym Biennale Miniatury, Częstochowa 2014, udział w wystawie pokonkursowej w kraju i za granicą

Wybrane wystawy indywidualne:

- „Siatki Pamięci” Wystawa w Galerii ZPAP, Gdańsk 2016
- „REMiniscencje” Wystawa w Galerii XS Galeria ISP Kielce 2016

Twórczość Pana Bartłomieja Michalskiego skupia się wokół malarstwa i grafiki warsztatowej. Studia w ASP w Łodzi i praca na macierzystej uczelni ukształtowały artystę dojrzałego, poszukującego nowych rozwiązań formalnych i artystycznych. Udokumentowany folderami i katalogami dorobek artystyczny i organizacyjny świadczy o dużej aktywności doktoranta. Jego twórczość została zauważona przez prof. Wiesława Łuczaję, organizatora międzynarodowych wystaw i konferencji naukowych poświęconych Geometrii Dyskursywnej. Udział w nich świadczy o wysokim poziomie artystycznym.

Ocena rozprawy doktorskiej (dzieło artystyczne i część opisowa)

Pan Bartłomiej Michalski w swojej rozprawie doktorskiej prezentuje cykl jedenastu prac malarskich w technice olejnej na zagruntowanej desce, gruntem półtłustym, zatytułowanych „Formy z pamięci”. Praca napisana

pod kierunkiem prof. dr hab. Władysława Szczepańskiego. Promotorem pomocniczym jest dr Maciej Zdanowicz.

Obrazy, które prezentuje Pan Michalski są jednorodne i stanowią spójną całość. Na uznanie zasługuje przemyślany i trafnie zrealizowany proces technologiczny. Skomplikowana forma wymusza użycie podobrazii drewnianych. Każda kompozycja jest zharmonizowana kolorystycznie. Ukształtowane formy geometryczne zdają się dopasowywać i jednocześnie rywalizować o przestrzeń. Widzimy wyraźną ewolucję cyklu prac w jej warstwie malarskiej. Konsekwentnie ujawnia się inny rodzaj ekspresji. W obrazach z roku 2016, ilustracja V, VII i XI zatytułowanych „z cyklu Formy z pamięci”, kolor nakładany zdecydowanymi pociągnięciami pędzla, nawarstwiany szpachlą, buduje hipnotyczne przestrzenie, gęste i duszne. Te grubo nakładane warstwy farby zatrzymują wzrok na wierzchnich warstwach malatury. Ostatnie kompozycje pozbawione faktury, koncentrują uwagę widza na kolorze. Kompozycje I, III, IX, XIII, a zwłaszcza XV, świadczą o dojrzałości malarskiej. Ostatnie prace dają nam możliwość w pełni wniknąć w obraz. Umiejętnie położona farba nie blokuje głębi obrazu, dematerializuje się. Przeistacza się w czysty kolor, który staje się przestrzenią.

Pojawiają się linie, które tworzą elementy składowe płaszczyzny obrazu. Pogłębiają iluzję głębi w obrazie. Linie wygenerowane z krawędzi sylwet oraz linie określające wewnętrzne podziały koloru w obrazie, jak i układ prostych linii barwnych tworzy wielopoziomowy układ siatki – GRIDu. Ta wykoncypowana struktura określa logikę przekazu artystycznego. Siła prac tkwi w umiejętnym komponowaniu i wartościach malarskich. Zestawienia kolorystyczne są najważniejszym elementem całości. Dopasowany walor koloru spotęgowany dopełniającymi zestawieniami temperaturowymi, świadczy o umiejętnościach malarskich Pana Michalskiego. Kolorem buduje nastrój tajemnicy i sugeruje kolejne, wręcz namacalne poziomy głębi w obrazie. Wykorzystanie zredukowanego, ale jednocześnie realistycznie zanotowanego koloru nadaje symboliczny i transcendentny sens obrazu.

Temat prac odnosi się do zapamiętanych lub zakodowanych w pamięci fragmentów pejzażu, swoistych powidoków obrazów, których treścią jest wewnętrzna struktura komunikująca artystę ze światem zewnętrznym.

Łódzkie Bałuty ze swoją bogatą przeszłością wywarły szczególny wpływ na doktoranta. Szare blokowiska i nagrobki cmentarne - macewy z żydowskiej nekropolii, wywołują skojarzenia, które egzemplifikują ludzki los. Tworzą swoisty rodzaj komunikowania się na poziomie eschatologicznym. Jak pisze w swojej rozprawie: „Przebywanie w tym obszarze buduje we mnie wyjątkowe przeżycie na płaszczyźnie estetycznej i duchowej”.

Przekaz, który proponuje artysta jest specyficzną grą intelektualną, swoistą rozmową. Dotyka obszarów niewypowiedzianych treści, ukrytych znaczeń i twórczych dysput z samą sobą. Dynamiczny świat łódzkiego krajobrazu stał się polem uporczywego poszukiwania języka wypowiedzi

malarskiej, zharmonizowanego z przemysleniami dotyczącymi szerokich rozważań filozoficznych i egzystencjalnych. Obejmują one usilną potrzebę wypowiedzi, poszukiwanie porządku i sensu w świecie pełnym przeciwieństw oraz nagromadzonych kontekstów i relacji. Zgodnie ze stwierdzeniem: „Słowa, o których nikt nie myśli nic nie znaczą” (Prof. Władysław Stróżewski).

Pan Michalski prowadzi swój dialog z odbiorcą, wyciąga wnioski i szuka odpowiedzi. Unika bezpośrednich cytatów z natury. Zsyntetyzowane cytaty pejzażu przenikają się i jednocześnie dopełniają, tworząc obraz-strukturę. Wypreparowane bryły kamienic, bloków mieszkalnych i nagrobków nawarstwiają się, tworzą swoistą klamrę czasową łączącą teraźniejszość z przeszłością. Ta intuicja artystyczna, która wiąże się z subiektywnym odczuwaniem czasu, gromadzi informacje, konstruuje mapy pamięci. Nawarstwiane mogą przybierać kształty dowolne, gdzie kolejność zdarzeń staje się subiektywną opowieścią, zależną od naszych intencji. Pamięć selektywna, wybrzmiała w pracach Pana Michalskiego może przybrać kształt modułu bądź przywołać wrażenie kadru filmowego, stop-klatki.

Prace Pana Michalskiego wydają się pozwalać na dowolne ich zestawianie. Są przemyślaną księgą, w której ciąg zdarzeń, zdaje się sugerować pewną dowolność bądź sugerować możliwość swobodnego łączenia. Logicznie skonstruowana koncepcja określa przestrzeń kompozycyjną, w której zawarta jest myśl definiująca założenia artysty. Jak określa ją w swojej rozprawie doktorant:

„Myśl, dzięki której możemy odczytać utwór na wielu płaszczyznach, zarówno na płaszczyźnie czysto wizualnej, emocjonalnej, jak i duchowej”.

Pan Michalski słusznie zauważa związek pomiędzy pamięcią a emocją. Obrazy sugerują skomplikowaną relację twórcy – dzieła. Artysta mierzy się na swój sposób z tematem i znajduje w nim siłę do introspekcji.

Język wypowiedzi charakterystyczny dla środowiska łódzkich artystów posługujących się językiem geometrii, stał się dla niego tym właściwym – silnie osadzony w tradycji łódzkiej awangardy, definiuje pana Bartłomieja Michalskiego w kręgu jej kontynuatorów. Inspiracją są dla niego artyści: Władysław Strzemiński, Antoni Starczewski, Lech Kunka i Andrzej Łobodziński. Pan Michalski znajduje właściwe proporcje pomiędzy obrazem i intelektem.

Cykl ten jest wyrazem kontemplacji nad czasem, przemijaniem i istnieniem.

Cytat Henryka Elzenberga: „Mową rzeczy poważnych jest twórczość; mową rzeczy niezbędnych możliwie najkrótszy znak, słowny lub inny; rzeczy błahie nie powinny mieć mowy”.

Pamięć wpisana w każdą kulturę, różnie interpretowana jest ważnym, cichym i ulotnym śladem. Epigenetyka, która mówi, że nosimy w sobie pamięć genetyczną i metaboliczną dotyczy przede wszystkim pojedynczych ludzi. A najnowsze badania wskazują na pamięć międzypokoleniową, pozagenową.

Pan Michalski odczytuje w sobie te kody i manifestuje swoją pamięć poprzez malarstwo. Komponowane i budowane reliefowo obrazy, wypiętrzają się, rywalizują i dopasowują. Wzmocnione nakładanymi warstwami farby olejnej, jednej na drugą, symbolizują nawarstwiająca się pamięć pokoleniową. Tworzą swoistą perspektywę emocjonalną. Ten zabieg artystyczny nadaje im kontekst uniwersalny i daje możliwość konstruowania własnej pamięci. Pamięci, którą twórczo określa sam doktorant:

„Malując zauważyłem, że zapamiętany obraz, który zostaje powtórnie przywołany, buduje doznania o odmiennym charakterze od zaobserwowanego zjawiska. Stworzony przez pamięć obraz, nie jest już tym samym doświadczeniem zarejestrowanym w przeszłości. Jawi się, jako syntetyczna sylweta zawierająca w sobie zarówno przestrzeń fizyczną, jak i emocjonalno-duchową”.

Warto tu zacytować prof. Stanisława Fijałkowskiego: „Czym innym jest zatem materialny malunek, a czym innym niematerialny obraz – nasze przeżycia, wyobrażenia i olśnienia, których doznajemy oglądając malunek i rozumiejąc jego formę. Dzieło sztuki to nie materialny przedmiot, jakim jest malunek. Dzieło sztuki jest przedmiotem intencjonalnym – jak to określa Ingarden – istnieje w naszej świadomości, jest przedmiotem duchowym”. (...) „Obraz, jako dzieło sztuki, jest transcendentny w stosunku do materialnego przedmiotu, jakim jest malunek”.

Część pisemna dysertacji stanowi ważną część oceny dyplomanta. Biegłe i wyczerpująco definiuje własną twórczość. Sprecyzowana forma w poszczególnych rozdziałach pracy klarownie opowiada o jego zainteresowaniach i fascynacjach. Czytelny podział poszczególnych rozdziałów, zwięzły język i logiczna treść ujawniają predyspozycje intelektualne Pana Michalskiego.

KONKLUZJA

Mając przyjemność zapoznać się z dokumentacją, stwierdzam, że Pan Bartłomiej Michalski spełnia wymogi formalne uprawniające do otrzymania doktoratu w dziedzinie sztuk plastycznych, precyzowane przez Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 roku. A także postawa artystyczna Pana mgr Bartłomieja Michalskiego jest nowatorska i wnosi istotny wkład w rozwój sztuki współczesnej. Z pełnym przekonaniem popieram wniosek Rady Wydziału o przyznanie tytułu doktora sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej – sztuki piękne.

Dr hab. prof. APS Grzegorz Mroczkowski